

ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ

Број 631-386/16
12.12.2016 год.
Књажевац



Карађорђева 15, 19350 Књажевац, e-mail: muzejknjazevac@open.telekom.rs, тел/факс: 019/731-407

ПРОГРАМ РАДА ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА КЊАЖЕВАЦ ЗА 2017. ГОДИНУ

ОСНИВАЧ: Скупштина општине Књажевац

ДЕЛАТНОСТ: 9102

МАТИЧНИ БР: 07301464

СЕДИШТЕ: Књажевац, Карађорђева 15

У Књажевцу,
Дана 12.12.2016. године

ПРОГРАМ РАДА ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА КЊАЖЕВАЦ ЗА 2017. ГОДИНУ

САДРЖАЈ

I Профил установе

- 1.1 Историјат**
- 1.2 Законски оквир**
- 1.3 Организациона структура**
- 1.4 Извори финансирања**

II Основна делатност музеја

- 2.1 Набавка музејске грађе**
- 2.2 Чување и заштита музејске грађе**
- 2.3 Унапређење услова излагања музејских збирки и поставки**

III ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ ЗА РАД СА МУЗЕЈСКИМ ЗБИРКАМА И ПУБЛИКОМ ЗА 2017. ГОДИНУ ПО ОДЕЉЕЊИМА

- 3.1 Програм рада археолошког одељења**
- 3.2 Програм рада етнолошког одељења**
- 3.3 Програм рада одељења за историју уметности, едукацију,
изложбену делатност и маркетинг**
- 3.4 Програм рада конзерваторског одељења**

IV Финансијски план

V Закључак

I ПРОФИЛ УСТАНОВЕ

1.1 Историјат

Завичајни музеј Књажевац, установа културе основана 1980. са циљем да сакупља, чува, научно обрађује и представи културно благо књажевачког краја. Музеј обухвата изложбени простор од преко 1.000 квадратних метара, дворишни простор и преко 2 хектара слободне површине.

У састав музеја улазе три објекта – споменика културе:

1. Зграда Завичајног музеја у Карађорђевој 15 са сталном музејском поставком која приказује живот на овим просторима од праисторије до данас и изложбеном галеријом у приземљу зграде;

2. Музеј града у кући Алексе Аце Стanoјevићa у Његошевој 6, у кући која је припадала значајној историјској личности, а која представља бисер архитектуре и у којој је представљен грађански ентеријер с краја 19. и почетка 20. века;

3. Архео – етно парк у Равни са школском зградом у којој је и истраживачка станица са лабораторијом за конзервацију, ретроспективном изложбом која приказује ток вишедеценијских археолошких истраживања на оближњем античком локалитету Timacum Minus, радном просторијом и спаваоном, лапидаријумом са римским каменим споменицима и Етно-парком са аутентичним примерима стамбене народне архитектуре и привредним пратећим објектима (амбар, казаница за печенje ракијe) са краја 19. и почетка 20. века.

Овај комплекс Музеја на отвореном додатно је обогатио, како садржајно тако и у квалитету услуга које пружа, новоформирани Музеј вина са винотеком.

У власништву музеја су и Етно-кућа у Минићеву, Спомен кућа у Белом Потоку.

Током протеклих година Музеј је формирао значајан фонд од око 25.000 експоната разврстаних у природњачко-геолошку, археолошку, етнолошку, збирку ликовне и примењене уметности и културно-историјску збирку. Неке од ових збирки проглашене су културним доброма, чиме по републичким и међународним Законима о заштити културних добара превазилазе локални карактер и добијају национални значај. Као такву посебно треба истаћи јединствену збирку двопређних чарапа – Музеј чарапа који је као засебна целина представљен у оквиру сталне поставке у Завичајном музеју у Карађорђевој улици.

У надлежности Музеја Књажевац према Решењу Министарства културе и информисања налазе се две општине: Књажевац и Сокобања и са њима око 150 села и засеока.

Захваљујући овако великим и надасве богатом терену који сведочи о животу у овим крајевима од праисторије, антике, средњег века па све до данашњих дана, бројним културним слојевима, значајним налазима и разнородном материјалу који је годинама сакупљан на овим просторима, Завичајни музеј Књажевац остварио је сарадњу са свим еминентним институцијама културе и појединцима у нашој земљи, почевши од високошколских установа, института и других сродних организација. Музеј је, такође, остварио различите видове сарадње и са установама и институцијама културе, науке и образовања из иностранства. Музеј је члан националне музејске заједнице – Музејског друштва Србије, Дунавског центра за компетенције, Балканске мреже музеја и предао је апликацију за пријем у Међународну асоцијацију музеја – ИЦОМ.

У последњих неколико година интензивно се радило на побољшању и унапређењу квалитета рада и услуга које Музеј пружа. Пројектом санације, ревитализације и адаптације оба крила зграде Музеја у Карађорђевој улици, Музеј је добио адекватан простор за излагање модерно концептиране сталне поставке, а у складу са потребама и захтевима савремене публике. У складу са овим, велика пажња поклоњена је формирању стручних служби: поред водича ту су и кустоси за тематски одређене туре, служба за маркетинг и односе са јавношћу, педагошко – едукативни и креативни тим и др.

Посебан сегмент у раду Завичајног музеја Књажевац представља учешће у организацији, сарадњи и реализацији бројних културних и туристичких манифестација, сајмова и догађаја, као и организација и реализација едукативних радионица попут „Завичајног појмовника“ „Летње школе традиционалних заната“ и „Летња школа конзервације“ у сарадњи са Централним институтом за конзервацију у Београду.

1.2 Законски оквир

Завичајни музеј Књажевац, као централна установа у области заштите покретних културних добара и носилац музејске делатности у књажевачкој општини, обавља своје послове и задатке утврђене законом и прописима који регулишу ову област, а то су:

- Закон о јавним службама („Службени гласник РС“, бр.42/91, 71/94 и 79/05)
- Закон о култури („Службени гласник РС“ бр.72/2009);
- Закон о културним добрима (Службени гласник РС, бр.7/94)
- Закон о обавезному примерку („Службени гласник РС“ бр. 52/11)
- Закон о старој и реткој библиотечкој грађи ("Службени гласник РС“ бр.52/11)
- Закон о издавању публикација („Службени гласник РС“ бр.37/91; 53/93; 67/93; 48/94; 135/04; 101/05)
- Закон о ауторским и сродним правима („Сл.гласник РС“, бр.104/2009)
- Закон о раду („Сл.гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09, 75/14)
- Закон о спречавању злостављања на раду („Службени гласник РС“, бр. 36/10)
- Закон о безбедности и здрављу на раду ("Сл.гласник РС" бр. 101/05)
- Закон о јавним набавкама ("Сл.гласник РС" бр.14/15)
- Закон о рачуноводству и ревизији („Сл.гласник РС“, бр.46/06 и 111/09)
- Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Сл.гласник РС" бр. 120/2004, 54/2007 и 104/2009)
- Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плате запослених у јавним службама, ("Сл.гласник РС" бр. 44/01; 30/02; 34/02; 69/02; 78/02; 05/05; 60/07; 54/08)
- Одлука о оснивању Завичајног музеја Књажевац – Књажевац (Службени лист општина, бр.53/76 чл.103, Службени гласник 53/77, Службени гласник бр.28/77, датум оснивања 30.12.1980.)
- Статут Завичајног музеја Књажевац, бр. 2 – I/98 – 3, 27.02.1998.
- Статут о измени и допуни статута Завичајног музеја Књажевац, бр.48/1 од 01.04.2005.

1.3 Организациона структура

Музеј своју делатност обавља кроз рад стручне службе за рад са музејским збиркама и публиком и службе за обављање општих послова.

Послови, који се по Закону о музејској делатности и Правилнику о врсти стручних послова у музеју, сматрају стручним пословима, у Завичајном музеју обављају кустоси. Музеј сада има два кустоса – историчара уметности и археолога, и једног стручног радника - магистра сликарства. Место етнолога је обавља кустос етнолог на основу Уговора о раду на одређено време и неопходно је да се ово место што пре попуни због адекватног третмана богате етнолошке збирке.

Техничку службу чине фото-документариста, конзерватор-техничар и документариста техничар. У водичној служби је запослен један музејски водич.

Опште послове обавља референт за административно-техничке и финансијске послове. Послове одржавања објекта обављају помоћни радници: манипулант у Архео – етно парку и спремачица-манипулант у депоу.

Књиговодствене послове за потребе Музеја води надлежна служба Општинске управе.

У музеју је тренутно у сталном радном односу 10 радника и један радник на одређено време што је веома мало с обзиром на број објекта, њихов карактер и споменичке вредности, као и због чињенице да се налазе на различитим локацијама (Завичајни музеј у

Карађорђевој 15, Кућа Аце Стanoјevића у Његошевој 6, Архео-етно парк у Равни, Минићево, Бели Поток). Из тих разлога требало би у току 2017. године запослiti још радника када се за то створе законске и финансијске прилике.

1.4 Извори финансирања

За обављање основне делатности, општина обезбеђује неопходна средства из буџета општине. За одређене пројекте финансира се и из буџета републике, кроз конкурсне надлежних министарстава, најчешће Министарства културе. Музеј аплицира за средства и код других фондација кроз партнерске пројекте у земљи и иностранству. Својим радом (кроз допунске делатности) Музеј стиче и сопствена средства.

II ВРШЕЊЕ ОСНОВНЕ ДЕЛАТНОСТИ

2.1 Набавка музејске грађе

Завичајни музеј Књажевац свој музејски фонд попуњава откупом из средстава општинског буџета и сопствених прихода, откупом подржаним од стране Министарства културе, путем поклона, у окву истраживачког теренског рада, у току рекогносцирања терена случајним налазом.

Током протеклих година Музеј је формирао значајан фонд музејских предмета разврстаних у природњачко-геолошку, археолошку, етнолошку, збрку ликовне и примењене уметности и културно-историјску збирку. Фонд музеја се стално систематски и плански допуњује, а рад конзерваторског одељења обезбеђује даљи стручни третман новопридошлих предмета уз формирање прописане документације и фотодокументације.

Програмом за 2017. годину наставиће се са употребљавањем и богањењем етнолошке, археолошке и уметничке збирке. Употребу ће се и збрика у Архео-етно парк Равна са неопходним предметима везаним за традиционално привређивање.

2.2 Чување и заштита музејске грађе

Музејски предмети чувају се у опремљеним просторима - депоима. Министарство културе је у претходном периоду уложило значајна средства у опремање овог простора, тако да се сада музејски експонати чувају у побољшаним, адекватним условима. У току 2017. године биће настављен процес реорганизације деопа у циљу што бољег чувања и систематизације музејске грађе, а у складу са међународним стандардима.

Конзерваторска радионица Завичајног музеја брине о стању предмета у депоима и поставкама. За 2017. годину планирана је конзервација гвоздених пољопривредних оруђа у Архео-етно парку у Равни, реконструкција и конзервација бунара у лапидаријуму Архео-етно парка у Равни, преглед стања предмета у депоу који прати ревизију збирки и рад на предметима који захтевају хитну интервенцију, преглед стања у лапидаријуму и по потреби додатне конзерваторске интервенције, конзервација екстерне екстеријерне камене пластике у Архео-етно парку у Равни, конзервација предмета из археолошке поставке, прихват и конзервација налаза са на локалитету Timacum Minus и збирке по плану договореном са кустосом збирке. Из ових разлога посебна пажња се поклања опремању конзерваторске лабораторије.

2.3 Унапређење услова чувања и излагања музејских предмета

У циљу што професионалнијег и квалитетнијег обављања основне делатности неопходно је у наредном периоду планирати и изградња лагане дрвене конструкције која би омогућила адекватно излагање и чување традиционалних спрava и других етнолошких предмета. У плану је и завршетак и отварање нове поставке у доњој етажи Музеја града у циљу презентације богате збирке примењене и ликовне уметности. Такође, неопходно је

предвидети, након планираног партерног уређења дворишта музеја у Карађорђевој 15, и формирање мањег лапидаријума у дворишту музеја у циљу излагања и чувања споменика и спомен плоча из најразличитији историјских периода и са различитих локалитета.

Посебно важне активности биће у делу заштите, презентације и интерпретације локалитета *Timacum Minus* које подразумевају припрему пројектата за конзервацију кула и бедема утврђења, као и за поправку и израду приступног пута до и око утврђења и терми од шљунка, израду информативних табли, одморишта, електронске апликације али и санацију и уређење ентеријера школе.

III ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ ЗА РАД СА МУЗЕЈСКИМ ЗБИРКАМА И ПУБЛИКОМ ЗА 2017. ГОДИНУ ПО ОДЕЉЕЊИМА

3.1 ПРОГРАМ РАДА АРХЕОЛОШКОГ ОДЕЉЕЊА

3.1.1 Музеолошке активности

Археолошко одељење ће наставити израду детаљне документације о археолошким предметима из збирки књажевачког музеја. Наставиће се израда фотографија са археолошких истраживања. Обрадиће се и конзервирали покретни археолошки материјал са локалитета *Timacum Minus* у Равни. Планом је предвиђено конзервирање археолошких предмета од метала у конзерваторској радионици музеја.

3.1.2 Одржавање локалитета *Timacum Minus* код села Равна

Планом за 2017. годину предвиђено је редовно одржавање локалитета *Timacum Minus* и Архео-етно парка у Равни. Под одржавањем се подразумева и прскање утврђења адекватним хербицидима који обезбеђују спорије агресивно деловање вегетације на архитектуру утврђења *Timacum Minus* и објекта у његовој непосредној околини.

Осим уклањања вегетације одржавање локалитета се огледа и у благовременој реконзервацији угрожених зона налазишта, која се реализује у сарадњи са надлежним Заводом за заштиту споменика културе из Ниша. Планом је предвиђена реализација заштитних радова на местима где је то неопходно.

3.1.3 Изложбене активности

У наредној години планира се адаптација сталне археолошке поставке у згради Сеоске школе у Архео-етно парку Равна која ће уследити након реконструкције и санације ентеријера истраживачке станице, тј. просторија старе сеоске школе. Римска камена пластика изложена у простору школе изискује савременији начин презентације. Осим адекватнијих витрина неопходно је уредити и сам излагачки простор. У оквиру адаптације предвиђа се и израда нових паноа, информативних табли, легенди и других пратећих елемената који ће на прави начин употребити читаву изложбу.

3.1.4 Теренска и студијска истраживања

Рад на монографији „*Timacum Minus* – римско утврђење“ у сарадњи са Археолошким институтом из Београда наставља се и у 2017. години. У овој години предвиђено је публиковање првог тома поменуте монографије. Осим тога планом су предвиђена археолошка ископавања на сектору јужне капије утврђења *Timacum Minus*-а ради његове даље конзерваторске заштите и боље презентације. Истраживања се реализују у сарадњи са Археолошким институтом из Београда.

3.1.5 Издавачка делатност

У 2017. години планира се штампање првог тома монографије „*Timacum Minus – римско утврђење*“ који ће објединити и презентовати обиман археолошки материјал који је сакупљан и обрађиван од 1975. године. На овај начин културно добро од великог значаја - налазиште *Timacum Minus* биће представљено широј јавности на адекватан начин.

3.1.6 Стручно усавршавање

У 2017. години у складу са могућностима археолошко одељење узеће учешће у разним семинарима, радионицама и стручним трибинама.

Музеј ће наставити набавку стручне литературе и часописа. Осим откупа, археолошка библиотека ће се употребити и поклонима од стране сродних институција.

3.1.7 Промотивне активности

У склопу промотивних активности археолошко одељење сарађиваће и даље успешно са локалним, регионалним и националним радио и тв станицама у циљу популаризације Завичајног музеја. Промовисање књажевачког културног блага оствариће се и кроз чланке са археолошком тематиком у новинама, часописима и научним публикацијама.

Промоција археолошког наслеђа реализоваће се и кроз радионице „Летња школа конзервације“. Археолошко одељење пружа део материјала на ком ће полазници радионице усавршавати основе конзервације.

3.1.8 Опрема

У складу са потребом сталног осавремењавања радног простора за наредну годину планира се набавка зидних полица за адекватно чување новопридошлог археолошког материјала. За реализацију археолошких ископавања неопходно је набавити квалитетан нивелир.

У 2017. години планирамо и редовне набавке опреме у виду амбалаже за археолошки материјал - картонске кутије, најлон кесе, папирне кесе, папирна вата и хируршке рукавице.

3.1.9 Пројекти

Наредне године планира се наставак археолошких систематских истраживања локалитета *Timacum Minus*. Истраживања се реализују у сарадњи са Археолошким институтом из Београда. Планирана археолошка истраживања обухватиће зону јужне капије. У плану је да се за средства за реализацију наставка археолошких истраживања локалитета *Timacum Minus* аплицира код Министарства културе и медија у партнерству са Археолошким институтом из Београда.

3.2 ПРОГРАМ РАДА ЕТНОЛОШКОГ ОДЕЉЕЊА

3.2.1 Обрада музејске грађе

У наредној години наставиће се са радом на научној и стручној обради и дигитализацији етнолошке збирке. Наставиће се са прикупљањем и обрадом музејских предмета, обрадом разноврсне завичајне грађе, реинвентарисањем и дигитализацијом као и обрадом података за унос у централни музејски регистар.

Планом за наредну годину предвиђено је даље употребљавање и усавршавање неопходне документације о музејским предметима књажевачког музеја, која је база даље обраде постојеће музејске грађе. Дугогодишња етнолошка истраживања резултирала су богатим музејским фондом. Неопходно је прикупљене предмете обрадити редовним поступком и укључити у документациону базу. Обрадиће се и новопридошли предмети кроз картоне и сву

другу неопходну документацију. Предмети ће бити адекватно упаковани, обележени и смештени у депоу или приодати сталној музејској поставци.

Једна од приоритетних активности у наредној години биће ревизија етнографске збирке и утврђивање чињеничног стања у коме се налазе предмети. Том приликом биће издвојени предмети који би морали да прођу процес конзервације пре него се врате у депо Музеја. Предмете које је немогуће конзервацијом обновити и који се налазе у изузетно лошем стању, потребно је отписати кроз редован поступак који се том приликом примењује.

Редовна активност у оквиру обраде музејске грађе је и конзервирање угрожених и новопридошлих етнолошких предмета од метала, дрвета, стакла и керамике у нашој конзерваторској радионици. Посебан акценат биће стављен на приоритетне угрожене предмете од дрвета из депоа музеја.

3.2.2 Изложбене активности

У складу са годишњим планом Музеја за наредну годину и финансијским могућностима, предвиђено је гостовање изложби етнолошког карактера.

Такође, етнолог ће пружати помоћ у реализацији изложби, како у организацији Завичајног музеја Књажевац, тако и гостујућих.

У наредној години етнолог ће наставити сарадњу са васпитним и образовним установама и пружити помоћ у стручном вођењу кроз музејске поставке.

3.2.3 Теренска и студијска истраживања

Током наредне године наставиће се са рекогносцирањем заната на територији књажевачке општине. Потребно је добити комплетну представу о броју занатлија који се баве традиционалним занатима, техникама које данас користе итд, као и регистраовање нових заната који имају основу у традиционалним занатима.

Реализоваће се и наставак етнолошке студентске теренске праксе у сарадњи са Одељењем за етнологију и антропологију, Филозофског фаултета у Београду.

Такође, наставиће се са активностима на пољу истраживања, прикупљања, документовања, очувања и презентовања елемената нематеријалног културног наслеђа са територије Републике Србије, посебно књажевачког краја.

3.2.4 Издавачка делатност

Планом је предвиђено штампање промотивног материјала који ће популарисати како Завичајни музеј Књажевац, тако и сам књажевачки крај. Оваква врста материјала оплемениће понуду и квалитет услуге нашег музеја.

Предвиђена је израда новог водича кроз етнолошку поставку Завичајног музеја Књажевац, као и његово укључивање у заједнички „Водич кроз Завичајни музеј Књажевац“.

Такође, у плану је израда флајера и мањих каталога о двопређним чарапама Тимока. Овај значајни етнографски и уметнички материјал је 1965. године проглашен културним добром Србије. Радиће се и на промотивном материјалу о депандансима Завичајног музеја Књажевац – Архео-етно парку Равна и Музеју града у кући Аце Станојевића.

3.2.5 Стручно усавршавање

Планом је предвиђено присуствовање на семинарима и скуповима који обрађују све актуелне теме везане за унапређење музеологије. Такође, и присуство на стручним предавањима и пројектима у организацији музеја са територије Србије, што доприноси јачању међумузејске сарадње.

Етнолог има у плану обиласак етнолошких одељења других музеја и значајних изложби.

3.2.6 Промотивне активности

Планом за наредну годину предвиђена је реализација пројеката који ће популарисати културна добра нашег краја. Планирано је учешће у снимању разноврсних радио и тв емисија које ће популарисати рад Музеја и директно утицати на свест посетилаца. Предвиђено је и редовно оглашавање о резултатима наших истраживања и реализованих пројеката.

У плану је наставак реализације пројекта „Летња школа традиционалних заната – грнчарство и двопређно плетење“. Наредне године полазници ће бити упознати са основама грнчарског заната као и грнчарским предметима који се налазе у сталној поставци и депоу Музеја. Промотивним материјалом о овом пројекту додатно се промовише нематеријално наслеђе овог краја. Овим пројектом планирана је и израда сувенира у традиционалним грнчарским техникама и домаћој текстилној радиности.

Планом је утврђена сарадња са медијима на територији целе Србије. Наставиће се сарадња са локалним средствима јавног информисања као и са научним часописима.

3.2.7 Опрема

Стална потреба је амбалажа у виду картонских кутија за складиштење предмета у депоу, папирних кеса, папирна вата као и регистратори за документацију. Подразумева се и набавка неопходног канцеларијског материјала.

3.2.8 Пројекти

За наредну годину планира се наставак пројекта „Летња школа традиционалних заната – грнчарство и двопређно плетење“. Пројекат се односи на обуку полазника за примену стarih, традиционалних техника у циљу израде грнчарских производа карактеристичних за књажевачки крај, који ће се уврстити у понуду Музеја у виду сувенира.

Полазници се кроз практичне примере упознају са традиционалним техникама израде грнчарских производа и предмета од вуне израђених техником плетења са две пређе. Уједно се и освртавају за самосталну израду специфичних грнчарских производа и производа домаће текстилне радиности који ће представљати јединствене музејске сувенире. На тај начин промовишу се културне и обичајне особености тимочког краја. Активности Пројекта су усмерене и ка едукацији полазника о значају очувања нематеријалног културног наслеђа.

По плану, комплетна реализација пројекта се односи на период мај-октобар 2016. године.

Предвиђено је да се наведени пројекат реализације уз финансијску помоћ Министарства културе, Завичајног музеја и СО Књажевац.

3.3 ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊА ЗА ИСТОРИЈУ УМЕТНОСТИ, ЕДУКАЦИЈУ, ИЗЛОЖБЕНУ ДЕЛАТНОСТ И МАРКЕТИНГ

3.3.1 Основна музеолошка делатност

Како је планирано овим Програмом, Одељење за историју уметности, едукацију и изложбену делатност Завичајног музеја Књажевац наставиће да ради на прикупљању и научној обради музејских предмета и уметничких дела, као и на њиховој интерпретацији и презентацији као и са обрадом и документовањем музејске грађе, реинвентарисањем и дигитализацијом збирки.

Један део активности фокусираће се на и на очување (конзервација и рестаурација) збирки али и на стварању оптималних услова за чување и излагање збирки обзиром да је у току 2015. године формиран и опремљен још један нови депо за уметничку и збирку примењене уметности. Наставиће се са реализацијом међународног програма за реорганизацију депоа, а којим руководи Милена Милошевић Мицић, виши кустос музеја,

оспособљена кроз сертификовану обуку за тај посао уз помоћ и аистенцију млађих сарадника. У складу са законским обавезама планирана је и ревизија збирки.

Поред превентивне заштите, планирани су и конзерваторски и рестаураторски третмани најважнијих и најугроженијих дела. Планира се и редовна годишња дезинсекција простора Музеја, опремање и урамљивање слика на платну и папиру.

Планирано је да се у току 2017. године заврши нови део сталне поставке у приземљу Музеја града у кући Аце Станојевића која треба да представи дела примењене уметности и градске културе у Књажевцу, а која је до сада реализована средствима Министарства културе и информисања и то за увођење видео надзора, нових инсталација и израду постамената и стаклених звона. У циљу реализације поставке неопходно је спровести и конзерваторске третмане предмета који ће бити изложени у овом делу поставке.

Публиковањем информативних текстова и стручних радова наставиће се са промоцијом и презентацијом збирки и програма музеја. Планира се и континуирано стручно усавршавање, учешће на семинарима и конференцијама у земљи и свету и набавка стручне литературе. Наставиће се са обрадом и дигитализацијом књига у музејској библиотеци.

У току 2017. наставља се са реализацијом традиционалних изложби и програма Завичајног музеја Књажевац као и са организацијом и приређивањем гостујућих изложби у сарадњи са другим установама културе из града, региона и земље и иностранства.

Израда правилника и стручних упутстава о начину управљања збиркама али и владањем у случајевима ванредних ситуација и елементарних непогода као и на изради стратешких планова и значајних пројектних докумената у складу са законима и других неопходних интерних аката представља важан део планираних стручних активности.

Неопходно је наставити и са процесом констатог стручног усавршавања кадрова и њиховог похађања семинара и курсева као и значајним конференцијама у земљи и иностранству.

3.3.2 Научно-истраживачки рад из области историје уметности

У 2017. години наставиће се са радом на научној и стручној обради и дигитализацији збирке. Наставиће се са прикупљањем завичајне грађе о уметницима који су живели и радили у Књажевцу и околини као и на праћењу савремених стваралаца на овим просторима и документацији о њима. Током 2017. наставиће се са планским откупом уметничких дела завичајних сликарa у циљу богаћења уметничке збирке.

Истраживачки рад на терену ће се наставити и то у оквиру научно-истраживачког пројекта „Сакрална топографија Књажевца и околине“ који подразумева рад на обради података и рад на терену у области Заглавка и Тимока, фотографисање затеченог стања, обраду уметничких и предмета примењене уметности као и попис богослужбених предмета и књига. Наставак овог пројекта, који је се реализује од 2010. године, биће реализован у сарадњи са Тимочком епархијом, а у циљу даљег припремања Споменице епархије и ради припреме пратећих програма изложби.

Приступиће се рекогносцирању терена у циљу проналажења дела завичајних и других значајни сликарa који су живели и радили у Књажевцу. У циљу припреме изложбе о руским сликарима емигрантима на територији оштине Књажевац приступиће се истраживању дела Анатолија Бајева руског сликарa који је прове један период свог живота у Књажевцу. Радиће се на пописивању и документовању стања споменика и спомен обележја из Првог и Другог

светског рата у циљу припреме обележавања 100 година од завршетка Великог рата. Теренски рад подразумева и праћење промена у градској архитектури и проучавање архитектонског наслеђа у циљу припреме изложбе о архитектури вароши књажевачке. Сарадња са Центром за музеологију и херитологију и Одељењем за историју уметности Филозофског факултета у Београду, Централним институтом за конзервацију из Београда и другим сродним и надлежним установама попут Народног музеја у Београду.

3.3.3 Издавачка делатност:

У току 2017. година планира се публиковање водича кроз збирке Завичајног музеја Књажевац, репринт неких значајнијих издања музеја, публиковање дела резултата научно-истраживачког пројекта „Сакрална топографија Књажевца и околине“ у вези са сакралним споменицима на територији општине Књажевац, публиковање едукативног и промотивног материјала образовних програма музеја, публиковање промотивног материјала Завичајног музеја, публиковање пратећих каталога изложби које се реализују у току целе године као и штампа различитих штампаних сувенира, разгледница, честитки и сл.

3.3.4 Изложбене активности

- Наставак изложбе из 2016. године „Црно-бело, прича о чоколади“ Природњачког музеја из Београда, од 27.12.2016. до 25.01.2017.;
- „26. Дечији ликовни салон Св. Сава“, од 27.01. до 11.02.2017.;
- „26. Вече отвореног срца“, од 14.02. до 28.02.2017.;
- Изложба фосила књажевачког краја из приватне колекције Банета Стојановића, од 02.03. до 17.03.2017.;
- „Чувари народне традиције“ - гостујућа изложба Музеја Крајине, од 23.03. до 06.04.2017.;
- Фотографски салон, изложба фотографија, позивице, плакат и каталог, од 13.04. до 27. 04. 2017.;
- Музеји Србије, десет дана од 10 до 10, обележавање Међународног дана музеја 18. мај и Недеље музеја на иницијативу Музејског друштва Србије и НК ИКОМ-а Србије у току маја месеца и то са две гостујуће изложбе;
- Гостујућа изложба у оквиру манифестације Музеји Србије из музеја у Јагодини, прва половина маја;
- Гостујућа изложба Народног музеја у Београду „Од лицеја до музеја“, од средине маја до средине јуна;
- Изложба Славише Мирковића акадмског сликара из Књажевца, друга половина јуна 2017
- Изложба - Уметник*, почетак јула;
- Гостујућа изложба студената завршне године Академије уметности у Нишу са пратећом колонијом мозаика, почетак августа;
- Гостујућа изложба музеја у Видину, крај августа;
- Обележавање „Дани европске баштине“ – гостујућа изложба Југословенске кинотеке „Србија и Срби“ са пројекцијом филмова и предавањем, око 18. септембра;
- Изложба Мирослава Бате Благојевића, академског сликара из Књажевца, прва половина октобра;
- Из нашег угла - Изложба фотографија о архитектури Књажевца Саше Милутиновића и Милене Милошевић Мицић; друга половина октобра;

- Прича о чарапама, Видосава Поповић, сарадња са музејом у Кикинди, почетак новембра;
- Изложба Никола Пашић и савременици кроз карикатуру

3.3.5 Едукативни програми и активности

У току 2017. године наставиће се са реализацијом едукативног програма „Завичајни појмовник“ у сарадњи са Народном библиотеком „Његош“ из Књажевца и ученицима књажевачких основних школа у току школске 2016/2017. године. Планирана је и реконструкција интернет презентације Завичајног музеја Књажевац и промоција исте. Наставиће се са пројектом „Образовна авантура Завичајног музеја Књажева“ и израдом новог промотивног и едукативног материјала.

У плану је и наставак сарадње са васпитним и образовним установама кроз стручно вођење у току изложби, организацију допунских садржаја намењених различитим узрастима, креативне и едукативне радионице за најмлађе, расписивање наградних конкурса и посебне забавно-информативне садржаје.

Важан део образовних активности представља и припрема и штампа информативно-пропагандног и едукативног материјала прилагођеног узрасту деце и посетилаца, израда информативних паноа са илустрацијама за потребе вођења кроз објекте Музеја, бојанки, сликовница са предметима из фонда Музеја, сувенира.

У плану је и наставак и даљи развој радионица за особе са инвалидитетом кроз програм „Музеј за све – музеј за понети“ и стручно усавршавање за рад на приступачности музеја особама са инвалидитетом кроз програме обуке Балканске мреже музеја.

3.3.6 Маракетинг и односи са јавношћу

Све планиране активности и програми Завичајног музеја биће најављени путем локалних и регионалних медија. Радиће се на формирању понуде Завичајног музеја и ЕтноПарка у Равни за школске екскурзије у сарадњи са водичком службом. Наставиће се добра сарадња са медијима на националном нивоу и промоција музеја и Књажевца. У плану је формирање информативно-продајних пунктоva у објектима Завичајног музеја Књажевац.

3.3.7 Пројекти:

У циљу што квалитетније реализације програма и њихове разноврсности Завичајни музеј планира низ посебних пројекта. Средства за реализацију поједињих програма биће путем јавних конкурса и пројектних апликација тражена од надлежних ресорних министрастава, домаћих и страних фондација, амбасада и прекограницчких програма.

Посебно су важна два пројекта која се односе на конзервацију и презентацију Timacum Minusa и изградњу неопходне инфраструктуре за повећање приступачности посетиоцима, бољу презентацију и интерпретацију и заштиту. У том смислу је и укључивање музеја у чланство Дунавског центра за компетенције и тежња за укључење музеја у сертификовану европску културну руту - Пут римских царева.

У плану је пројекта конзервације и рестаурације дела из уметничке збирке музеја – портрета на папиру и портрета вођа Тимочке буне као и израда пројекта плана евакуације збирки у случају ванредне ситуације. Развој пројекта који се односе на развој дигиталних апликација у циљу боље презентације и интерпретације културног наслеђа, пројекта развоја културног туризма, пројекта развоја приступачности музеја особама са инвалидитетом и маргинализованим групама и др.

3.3.8 Институционално чланство у струковним и сродним удружењима и организацијама

Завичајни музеј Књажевац члан је: Музејског друштва Србије, Балканске мреже музеја, Дунавског центра за компетенције, Кластера образовног туризма, а аплицирао је и за чланство у Међународном савету музеја (ИКОМ), и планра се укључење у Кластер путева културе.

3.4 ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊА ЗА КОНЗЕРВАЦИЈУ

3.4.1. Обрада предмета

У пријемном одељењу конзерваторске лабораторије водиће се евиденција, конзерваторско испитивање и документациона обрада приспелих и конзервиралих предмета.

3.4.2. Конзерваторски третман предмета

Програмом рада за 2017. годину планиране су следеће активности: конзервација археолошких предмета од метала са локалитета Timacum Minus, из зоне хореума и јужне капије, пронађених током истраживања 1983–1991. године; редован преглед и реконзервација предмета археолошке збирке на којима је уочена потреба за интервенцијом, у току целе године; конзервација збирке етнолошких предмета, континуирано током године, на основу планиране ревизије у депоу; Конзервација историјске збирке оружја; Реконзервација римских споменика у лапидаријуму Архео-етно парка у Равни и споменика и фрагмената од камена који се чувају у дворишту Завичајног музеја Књажевац; услужна конзервација предмета из других установа заштите; теренска истраживања, израда теренске документације и прихват материјала, превентивна заштита од могућих оштећења и пропадања; редовна контрола и мониторинг услова у депоима музеја и стања музејских предмета.

3.4.3 Летња школа конзервације

Конзерваторско одељење ће наставити реализацију „Летње школе конзервације у Равни“ у сарадњи са Централним институтом за конзервацију из Београда. Сврха пројекта је да се полазници из редова средњошколаца и студената, кроз теоретски и практичан рад, упознају са значајем очувања културних добара и са основним принципима и техникама конзервације предмета од керамике и метала. Планирано трајање школе је 10 дана. Летња школа конзервације одржаваће се у Архео-етно парку Равна у току јула-августа 2017. године. Организационе припреме за реализацију пројекта почињу у јуну, а пројекат се завршава у октобру презентацијом рада Летње школе и обрадом документације. Овим пројектом наставља се сарадња Завичајног музеја са школским установама и институцијама заштите културних добара. У рад Летње школе укључују се и стручњаци из других музеја.

3.4.4 Летња школа традиционалних заната

Учешће у пројекту и израда публикације „Летња школа традиционалних заната у Равни - грнчарство и двопређно плетење“.

3.4.5 Развој програмске апликације за конзерваторску документацију

У току 2017. године наставиће се са уносом података о конзервиралим предметима и на употребљавању базе података програмске апликације за већење конзерваторске документације.

3.4.6 Изложбене и остале активноти

Пружање помоћи приликом презентација музејског материјала. Учешће у припреми и техничком постављању музејских и гостујућих изложби.

3.4.7 Стручно усавршавање

Присуство на стручним предавањима и пројектима које буде организовао Централни институт за конзервацију у Београду током године.

Обилазак конзерваторских одељења других музеја и значајних изложби.

3.4.8. Услуге надлежних института и ангажовање стручних сарадника

У циљу примене одговарајућег конзерваторског процеса приликом конзервације поједињих врста предмета неопходно је извршити претходне анализе стања предмета, процене ризика и прописивање неопходних мера техничке заштите које могу да ураде само специјализоване надлежне установе и експерти из поједињих области те је зато неопходно планирати и њихове стручне услуге.

3.4.9.

Конзерваторско одељење ће при реализацији овог плана укључивати у рад стручне сараднике из других институција и својим активностима наставити да афирмише улогу Завичајног музеја Књажевац у области заштите културних добара.

За потребе несметаног и континураног обављања конзерваторских процеса предвиђена је набавка потребне заштитне опреме, потрошних и хемијских средстава.

V ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗАВИЧАЈНОГ МУЗЕЈА КЊАЖЕВАЦ ЗА 2016.

Завичајни Музеј Књажевац финансира се представима општинског буџета и сопственим средствима које остварује пружањем допунских услуга. Такође, значајну финансијску подршку Завичајни музеј добија кроз пројекте којима аплицира код надлежних Министарстава и других фондација из земље и иностранства. Исказана средства кроз финансијски план Завичајног музеја Књажевац усклађена су са Одлуком о буџету СО Књажевац за 2017. годину и износе 16.982.909,00 динара, 1.750.000,00 за породиљско боловање (социјални доприноси) и 1.040.000,00 динара из сопствених прихода Музеја, и то по следећим економским класификацијама:

Екон. клас.	Опис	Буџет СО	Сопствени приходи	Социјални доприноси
411	Плате и додаци запослених	7.870.768,00	200.000,00	0
412	Социјални доприноси	1.408.867,00	50.000,00	0
413	Поклони за децу запослених	0	30.000,00	0
414	Отпремнине и помоћи	250.000,00	0	1.750.000,00
416	Награде и остали расходи	180.000,00	0	0
421	Стални трошкови	1.600.000,00	50.000,00	0
422	Трошкови путовања	400.000,00	50.000,00	0
423	Услуге по уговору	1.000.000,00	50.000,00	0
424	Специјализоване услуге	500.000,00	0	

425	Текуће поправке и одржавање	800.000,00	0	0
426	Материјал	800.000,00	100.000,00	0
465	Остале дотације и трансфери	953.274,00	0	0
482	Обавезне таксе	20.000,00	10.000,00	
512	Машине и опрема	700.000,00	500.000,00	0
515	Откуп музејских експоната	500.000,00	0	0
УКУПНО		16.982.909,00	1.040.000,00	1.750.000,00

Финансијски план Музеја направљен је на основу упутства за припрему буџета Општине Књажевац и детаљно је разрађен кроз програм плана извршења буџета.

Кроз поменути програм финансијска средства су раздељена по економским класификацијама кроз две програмске активности:

7.1 Програмска активност „Администарција и управљање”

Програмска активност администрација и управљање односи се на редовно пословање Музеја у току 2016. године где су предвиђени сви трошкови ван примарне делатности музеја.

- конто 411 и 412 - плате и додаци запослених односе се на примања зарада запослених у Музеју и у складу са допуном упутства за припрему буџета извршена је корекција средстава за зараде из претходне године, с тим што је маси зарада из претходне године додат износ за замену три стручна лица (кустоси) која су тренутно одсутна због именовања на место директора, породиљског боловања и боловања посебне неге детета, као и за радно место водича који је у току 2016. користио право на неплаћено одсуство. На целокупну масу зарада за 12 запослених урачунато је и повећање зараде за 5% у 2017. години Умањење зараде од 10% пребачено је на конто 465 према упутству Министарства финансија.

- конто 416 (180.000,00) - подразумева исплату јубиларних награда предвиђених Колективним уговором за запослене у култури и Правилником о раду Завичајног музеја Књажевац. Исплата јубиларних награда предвиђена је за 1 радника за радни стаж од 20 година,

- конто 421 - стални тошкови (1.600.000,00), подразумева плаћање струје, воде, смећа, телефона, птт услуга, осигурања и других сталних трошкова за три објекта у саставу Музеја.

- конто 422 - трошкови путовања (400.000,00), подразумева путовања у оквиру рада, као и учешће запослених на семинарима, конференцијама, путовања у циљу организације изложби и других програма и сл.

- конто 423 - услуге по уговору (650.000,00 динара), подразумева услуге препрезентације, услуге превођења, котизације за семинаре, услуге штампе, правне услуге, услуге одржавања рачунара, услуге информисања јавности, угоститељске услуге и остале опште услуге.

- конто 424 - специјализоване услуге (250.000,00) подразумева плаћање услуге које нису обухваћене контом 423, као што су услуге превоза, кресање дрвећа, техничког прегледа возила, и сл.

- конто 425 - текуће поправке и одржавање (800.000,00), подразумева одржавање опреме и објекта у власништву музеја. Са овог конта планира се исплата партерног уређења дворишта музеја (Карађорђева 15) у износу од 400.000,00 динара, за одржавање осталих објекта је предвиђен износ од 300.000,00 динара, док је за одржавање опреме предвиђен износ од 100.000,00 динара.

- конто 426 - материјал (740.000,00) подразумева материјал за поправке и одржавање, канцеларијски материјал, хемијска средства за чишћење, потрошни материјал, бензин, уља и мазива и др.

- конто 512 - опрема (510.000,00) подразумева куповину рачунарске опреме у износу од 50.000,00, опреме за домаћинство у износу од 30.000,00, уградне опреме у износу 130.000,00 и то за постављање громобрана у Архео-етно парку у Равни у складу са законом и куповину тракторске косачице за одржавање локалитета у Равни као и других објеката музеја у износу од 300.000,00 динара.

7.2 Програмска активност „Подстицаји културном и уметничком стваралаштву”

Научно-истраживачки рад на терену у области археологије, историје уметности и архитектуре, етнологије и културне историје подразумева рекогносцирање терена, археолошка ископавања, прикупљање научне и музејске грађе и предмета откупом, ископавањем или поклоном у циљу систематског и планског богаћења и увећања збирки и стварање прописане одговарајуће документације у циљу даље презентације и интерпретације културног наслеђа књажевачког краја. За теренски рад неопходно је обезбедити одговарајућу заштитну опрему, алат и мерне инструменте, техничку опрему. Такође ова активност подразумева и набављање одговарајућег материјала за стварање стручне музејске документације, у виду стручних документационих картона, улазних и инвентарних књига, набавку рачунара и одржавање софтвера за унос и обраду података.

У циљу очувања, превентивне заштите и адекватног одлагања и презентације покретних и непокретних културних добара неопходно је спровести низ поступака и захвата и створити одговарајуће услове за чување и излагање музејских предмета, што подразумева конзерваторске и рестаураторске третмане предмета, редовно одржавање просторија и услова за чување и излагање предмета, дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију музејских објеката, као и набавку одговарајуће амбалаже и опреме за чување и одлагање предмета у музејским депоима и поставкама.

Систематско увећање и богаћење збирки музеја или и књижног фонда у виду стручне литературе који помаже у проучавању и тумачењу музејских збирки спроводи се са крајњим циљем очувања, заштите и презентације покретних културних добара, због чега је неопходно спровести различита истраживања ради лоцирања и евидентирања потенцијално значајних музејских предмета и спровести процедуру откупа предмета, обрадити их и приододати музејском фонду. Такође, неопходно је пратити стручну литературу и спроводити набавку исте јер она представља једно од основних средстава за рад.

Изложбена делатност је једна од најважнијих активности музеја. Она има за циљ да представи и приближи актуелну уметничку продукцију, актуелне изложбе, резултате истраживања и друге културне садржаје књажевачкој публици али и да у земљи и иностранству представи културно-уметничко стваралаштво и богато културно наслеђе књажевачког краја. Реализацијом изложби ствара се и образује нова публика, повећава се број и квалитет културних садржаја у граду, повећава се број посетилаца музеја, остварује се сарадања са сродним установама и појединцима у који стварају и раде у области културе и уметности, повећава се музејски фонд. Завичајни музеј Књажевац реализује и различите научно-истраживачке, уметничке и културне програме, припрема и реализује изложбе, издаје пратеће и тематске публикације и каталоге у циљу популаризације и приближавања резултата музеолошког и научног рада али и у циљу промоције културног наслеђа Србије и књажевачког краја у земљи и иностранству.

- конто 423 –услуге по уговору (350.000), предвиђа трошкове везане за програмске активности (репрезентација, услуге штампе, угоститељске услуге)

- конто 424-специјализоване услуге (250.000,00) подразумева активности везане за изложбену делатност, заштиту културних добара и истраживачки рад, .

-конто 426- материјал (60.000,00) предвиђа набавку потребног материјала за заштиту музејских експоната.

- конто 512-машине и опрема (190.000,00), подразумева куповину неопходне опреме према Закону о заштити културних добара. Планирана је набавка опреме за културу у износу

од 60.000,00, фото опреме у износу од 100.000,00 и комуникационе опреме у износу од 30.000,00

- конто 515 - музејски експонати (500.000,00), је предвиђен за набавку стручне литературе, књига, публикација и каталога неопходних за рад музеја и откуп музејских експоната.

VI ЗАКЉУЧАК

Завичајни музеј Књажевац ће и у току 2017. године наставити да спроводи активности у циљу остварења свог основног задатка да сакупља, научно обрађује, чува и презентује и интерпретира културно благо књажевачког краја. У току 2017. наставиће се на побољшању услова рада, модернизацији рада, побољшању услова за чување и излагање музејске грађе, побољшању квалитета услуга које музеј пружа. Интензивно ће се радити на формирању нове публике и едукацији младих нараштаја. Свим расположивим средствима настојаће се да Музеј и даље буде добро заступљен у медијима и присутан на туристичкој мапи Србије. Сталним стручним усавршавањем кадрова и радом на терену тежиће се новим сазнањима о крају, историји и обичајима.

Завичајни музеј Књажевац аплицираће за део својих активности као и за пројекте уређења и реконструкције код постојећих фондова у земљи и иностранству, укључујући и ИПА фондове и фондове страних амбасада у Србији, како би у што већој мери олакшао и унапредио пословање и програме, али и допринео економском снажењу наше општине и олакшао функционисање установе у време спровођење мера штедње.

У нади да ћете препознати наша настојања, подржати предложени програм рада Завичајног музеја Књажевац и тиме омогућити да несметано обављање основне делатности и реализацију планираних активности.

С поштовањем,

У Књажевцу, 12.12.2016.г

в.д. директора Завичајног музеја Књажевац
Милена Милошевић Мицић



Milena Milić Mičić